

[Stæhr Johansen.]

i endnu højere grad være naturligt for broer og lufthavne. Det betyder jo, at alle brugere, herunder udenlandske turister, kommer til at deltage i finansieringen, og modsat vil afgiftsfrihed betyde, at byrden ensidigt lægges på de danske skatteydere. Man kan f. eks. pege på, at en Store-Bæltsbro med afgifter svarende til de nuværende færgetakster vil kunne afskrives på ca. 16 år. Men det er ikke givet, at man behøver at anvende en så kort afskrivningsperiode for et anlæg, der må formodes at kunne holde i flere menneskealdre. Man kunne graduere afgiften både ud fra nationaløkonomiske synspunkter og ud fra hensynet til at fordele trafikken mellem Store-Bælt og de nordlige færgeruter og den indenlandske skibstrafik i øvrigt. Det må her være en forudsætning, at det offentlige får den afgørende indflydelse på fastsættelsen af afgiftens højde, hvorved der kan tages et rimeligt hensyn såvel til et privat firmas berettigede interesser i et rimeligt driftsudbytte som til trafikpolitikken. Det er endvidere væsentligt, at et sådant projekt i et ikke ubetydeligt omfang tiltrækker udenlandsk kapital, hvorved de økonomiske problemer til en vis grad udskydes til en senere afviklingsperiode og derfor vil være mindre belastende for den økonomiske politik set i relation til den nuværende generation af skatteydere.

Som man vil forstå, er mit parti interesseret i en fornuftig løsning af disse problemer. Vi mener, det er en nødvendighed, at vi får skabt en planmæssig trafikudbygning, og det må ske med ret hurtig vedtagelse af sådanne principbeslutninger, som er nødvendige for at udføre det planlæggende arbejde. Forsinkelser på trafikområdet er uhyre kostbare, og det samme gælder manglende planlægning og stykkevisse løsninger.

Vi vil fra vor side tilsige vort positive medarbejderskab i det af folketings nedsatte trafikpolitiske udvalg for dergennem at skabe en langtidsplanlægning, der muliggør en forbedring og en effektivisering på det trafikpolitiske område.

Holmberg: Jeg vil gerne have lov til at begynde med at sige regeringen og hermed ministeren tak for den redegørelse, vi fik for-

leden dag. Jeg mener, det var en god redegørelse, og jeg deler ganske ministerens håb om, at vi med dette oplæg og den debat, der skal føres her i dag, og som skal føres videre i trafikudvalget, på et mere realistisk grundlag kan opstille en samlet plan for både de aktuelle spørgsmål og dem, der ligger ude i fremtiden. Det sidste ved vi godt kan være lidt vanskeligt.

Det er et dyrt oplæg og dyre projekter; idet det drejer sig om ca. 10 milliarder kr.; selv om det fordeles over en længere årække, er det alligevel dyrt. Det sker også, at der bliver spurgt, om vi har råd, men jeg vil hertil sige, at jeg mener ikke, vi har råd til at lade være. Vi har jo ofte haft trafikdebatter herinde i folketingset, og desværre må jeg sige, at jeg mener, vi tit har været for dårligt orienteret; vi har jo faktisk taget stilling fra sag til sag uden at have det nødvendige overblik over konsekvenserne af anlæggenes fuldførelse, herunder også virkningerne på længere sigt både egnsudviklingsmæssigt og samfundsmæssigt. Jeg ved nok, at der er mange, som har været beskæftiget med planlægning — jeg siger ikke, vi har haft for mange — men det er mit indtryk, at der ligesom har været lidt mangel på koordinering. Men det kan vi nu godt lade ligge i første omgang. Vi håber altså fremover at blive bedre rustet til at kunne se det hele i lidt større sammenhæng.

Ministeren har valgt at opdele sin redegørelse i større afsnit, nemlig hovedlandeveje, herunder motorveje, jernbanepolitik, faste forbindelser over danske farvande, de særlige københavnske trafikproblemer, afgiftspolitik, finansieringsform, lufthavne både i Øresundsområdet og i provinsen. Jeg betragter det som en selvfølge, at det ikke er muligt i dag at tage endelig stilling til alle disse spørgsmål, men samtidig vil jeg tilføje, at jeg håber, det sker inden så længe, naturligvis efter at spørgsmålene er gennemdrøftet også i trafikudvalgene. Allerede her i dag mener jeg imidlertid der egentlig godt kan siges lidt mere, end ministeren har gjort, men jeg erkender, at det måske også er lidt lettere for os ordførere end for ministeren. Jeg er nemlig overbevist om, at der er meget, der begynder at haste. Så håber jeg i øvrigt også, at ordførerne vil lade være med at tage alt for mange lokalpatriotiske hensyn;